

Monumentnummer*: 518069

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 09 oktober 2001
Kadaster deel/nr 82792/110

Woonplaats* Handel
Gemeente* Gemert-Bakel
Provincie* Noord-Brabant

Kadastrale gemeente* Gemert
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2262

Omschrijving**

Inleiding

OssenKAPEL. Gebouwd in 1890 in opdracht van Verhoeven (Veghel) naar een ontwerp van architect J. Heijkants (Erp) met beeldhouwwerk van A. Lenaerts (Roermond). De sculptuur uit 1890-91 werd in 1907 gepolychromeerd door M. van Bokhoven.

De kapel ligt aan de doorgaande weg tussen Gemert en Handel en is gebouwd ter nagedachtenis aan de legende met betrekking tot het ontstaan van een kapel en daarmee de nederzetting Handel.

Omschrijving

Bakstenen kapel op een rechthoekige plattegrond, één travee breed, twee traveeën diep onder een zadeldak gedekt met leien.

De kapel heeft een iets uitstekende natuurstenen plint. De zijgevels zijn voorzien van steunberen, éénmaal versneden met natuurstenen afzaten. Onder de goot is een tandlijst aangebracht. De topgevel heeft een natuurstenen afdekrand, bekroond door een kruis.

Aan de voorzijde is een spitsboogopening aangebracht, afgesloten door een smeedijzeren hek. Aan weerszijden van deze opening en in de zijgevel zijn lancetvensters zichtbaar.

De kapel wordt overwelfd door kruisribgewelven, uitgevoerd in gele baksteen, ribben en gordelbogen bestaan uit rode baksteen. De bogen zijn voorzien van natuurstenen consoles en sluitstenen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het interieur heeft een rode plavuizenvloer en wit gestucte wanden. De raamomlijstingen zijn in schoon metselwerk uitgevoerd, de baksteen heeft afgeschuinde kanten. Tegen de achterwand is een altaar met zandstenen (St. Jovresteen) retabel geplaatst. Het retabel is spitsboogvormig met een vierpas in de top, daaronder in een dubbele spitsboognis zijn gepolychromeerde reliëfs van de hand van Lenaerts aangebracht. Hierin wordt de legende met betrekking tot het ontstaan van Handel verbeeld. In één voorstelling is de schaapherder met Mariabeeldje in een boom afgebeeld, in de andere voorstelling zijn de ossen met kar met bouwmaterialen zichtbaar. Opschriften (bijbelcitaties) daaronder luiden: DIE MIJ GEVONDEN HEEFT, ZAL LEVEN VINDEN/EN HET VERWERVEN VAN DE HEER en ALS DE HEER HET HUIS NIET BOUWT DAN ARBEIDEN DE BOUWLIEDEN DAARVAN TE VERGEEFS.

De kapel ligt iets van de weg af, in een beboste omgeving. Een met klinkers bestraat pad loopt er naar toe. Rondom de kapel is een plantsoen met diverse struiken aangelegd, onder andere rododendron. Aan de voorzijde is een beukenhaag geplant.

Waardering

Het geheel is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als nadrukkelijke uitdrukking van het geestelijk leven, met name door de relatie met de eeuwenoude Mariabedevoort Handel en de wijze waarop deze relatie zich door de aanwezigheid van de bedeweg in het landschap manifesteert. Het heeft architectuurhistorische waarde voor de geschiedenis van de kerkelijke beeldhouwkunst. De kapellenreeks is in samenhang met Handel als bedevaartplaats ensemble waarde. Het geheel is gaaf bewaard gebleven en is in zijn totaliteit uiterst zeldzaam.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

Bedevoortkapel